

medieval, són un magnífic estudi sobre el tema *El diablo en los manuscritos medievales*, de Joaquín Yarza Luaces, i un altre sobre *La representación del diablo en la escultura románica palentina*, de José Luis Hernando Garrido.

Hem d'agrair a la Fundació Santa Maria la Real, Centro de Estudios del Románico la tasca portada a terme durant els últims deu anys, no solament amb aquests Seminari i la publicació de les seves Actes, sinó també per la investigació i difusió, a través dels Cursos de Cultura Medieval i altres publicacions, dels aspectes històrics, artístics i culturals d'un període tan entranyable per a nosaltres com és el del món medieval.

D. D. P.

* * *

CASADES I GRAMATXES, Pelegrí: *Lo Lluçanès. Excursions a dita comarca*. Ajuntament de Prats de Lluçanès, 1997, 8 pàgs. s/n. * 199 pàgs. * 55 pàgs. s/n.

Hem d'agrair a l'Ajuntament de la vila de Prats de Lluçanès la reedició d'aquesta obra de l'historiador Pelegrí Casades i Gramatxes (1855-1947), membre de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona (1903), secretari d'aquesta institució (1918-1921), soci de l'Associació Catalànica d'Excursions Científiques/Centre Excursionista de Catalunya des de l'any 1879. El llibre fou publicat a Barcelona per la Tip. "L'Avenç", de Massó, Casas i Elías, l'any 1897. L'obra ha estat completada per la transcripció anotada per Francesc Xavier Cortada i Jordà del *Memorial per a la concessió, a Prats de Lluçanès, del privilegi de lleial vila i universitat pel rei Carles II (1675-1680)*. (* pàgs. s/n.).

L'obra de Pelegrí Casades i Gramatxes aporta notables informacions de, entre altres, la canònica de Lluçà, les esglésies de la Quart i de Sagàs, i del monestir de la Portella, il·lustrades amb fotografies de J. Vintró. La publicació d'aquesta obra ens permet valorar la tasca feta pels primers estudiosos del romànic i la seva valoració dels monuments. La lectura d'aquest llibre l'hem de recomanar a tots els nostres associats i les persones interessades en la conservació i restauració del patrimoni monumental.

J.-C. Cabestany i Fort

INFORMACIÓ

Dins dels actes de celebració del 90è aniversari de l'Institut d'Estudis Catalans, les societats filials (entre elles Amics de l'Art Romànic), convoquen, per al mes de desembre de 1997, el simposium *L'aportació cultural i científica de l'Institut d'Estudis Catalans (1907-1997)*, per tal d'impulsar el coneixement i els estudis de la història de l'entitat i la seva aportació al desenvolupament de la Catalunya contemporània.

El propòsit és el d'aplegar tant els testimonis vius com les diferents visions i interpretacions de l'activitat de l'IEC i les seves filials, tractades amb rigor historiogràfic.

Seràn benvingudes contribucions en relació amb diferents aspectes de l'activitat i de la projecció ciutadana de l'IEC, de les seves seccions, de les seves societats filials, dels serveis i institucions que en depenen o que n'han depès.

El termini d'inscripció al simposium per presentar comunicacions és el 14 d'abril de 1997. Abans d'aquesta data caldrà donar el títol provisional de la comunicació. Caldrà presentar un resum d'un full abans del 6 d'octubre de 1997.

Les comunicacions s'agruparan en sessions temàtiques i és previst que els participants puguin disposar d'un temps màxim de presentació d'uns quinze minuts. Al final de cada sessió s'obrirà un col·loqui sobre les comunicacions exposades.

* * *

L'Institut d'Estudis Ilerdencs, en col·laboració amb el Departament d'Història de l'Art i Història Social de la Universitat de Lleida, organitza un Congrés que se celebrarà a la ciutat de Lleida els dies 14, 15 i 16 de gener del proper any 1998 i que versarà sobre l'*Artista artesà medieval a la Corona d'Aragó*.

El Congrés constarà d'una lliçó inaugural i vuit ponències encarregades, a les quals se subordinaran les comunicacions acceptades, prèvia selecció.

NOTÍCIES

Els passats 17 i 18 de febrer de 1997 es va celebrar, organitzat per la Escuela de Altos Estudios Hispánicos-Casa de Velázquez, de Madrid, un seminari sobre *Incidencias espirituales y sociales de la enseñanza religiosa en la Península Ibérica (siglos XIII-XV)* on, malgrat l'absència total de cap ponència-conferència que tractés el tema dins l'àmbit de l'antiga Corona d'Aragó, s'hi van exposar temes tan interessants, entre altres, com "Mensajes antijudíos en Castilla (fines del siglo XIII inicios del XV): didáctica, exclusión y autoafirmación" (Emilio Mitre), "La educación del rey a través de los "espejos de príncipes. Un modelo tardomedieval" (Bonifacio Palacios), "Los herejes de Durango. Enseñanza de libertad" (Robert J. Muro), o "Cultura cristiana e identidad hispánica" (Alain Milhou).

* * *

La quantitat més que la qualitat del públic continua com a preocupació essencial de l'administració del patrimoni cultural. Aquesta preocupació va evidenciar-se fa pocs dies en publicar la premsa diària —Avui, 17 febrer— la notícia: "Port Aventura i la falta de promoció fan caure les visites a la Ruta del Cister. Els monestirs han perdut més de 40.000 visitants entre els anys 1995 i 1996". Aquesta notícia pensem que ha de comportar una anàlisi de la realitat, en aquest cas dels tres monestirs: Poblet, Santes Creus i Vallbona de les Monges. S'han fet millores en el servei i la promoció, però la diferència entre uns i altres ens expliquen clarament la problemàtica.

El monestir de Poblet és el cenobi dels quatre regnes: Aragó, Catalunya, Mallorca i València. Els visitants representen un 61 per cent del total. Santes Creus està envoltat d'una zona turística que li permet valorar-se i rebre un 30 per cent dels visitants de la Ruta. Vallbona de les Monges, mancada d'una valoració històrica i turística, a més amb uns serveis potser no del tot eficients, solament aporta un 9 per cent del total dels visitants, nombre que valorem d'una manera positiva. La pèrdua dels visitants l'hem de considerar com el resultat d'una realitat del "mercat" de la Ruta. En iniciar-se es va descobrir la "novetat", emperò ara hi ha un nivell més real de la possibilitat de la visita.

Les nostres preguntes, serien: Com valorem aquests visitants? Quina és la seva relació amb el turisme i amb l'activitat d'ensenyament, en els seus diferents nivells? Pot augmentar, pot mantenir-se el nombre dels visitants? Cal fer tota mena de promocions? Ara bé, no pensem que l'augment del turisme com a turisme perjudiqui la "Ruta", sempre hi ha qui descobreix a la *Guia* l'existència d'un monument amb estrelles.

* * *